

Generalforsamling Hæstrup Vandværk, 22. april 2026

Formandens beretning – Hæstrup Vandværk

Det forgangne år har været præget af høj aktivitet – både på drift, investeringer og udvikling.

Vi arbejder målrettet for at sikre en stabil, effektiv og fremtidssikret vandforsyning.

1. Vandproduktion og forbrug

I årets løb har vi solgt i alt **306.000 m³ vand**.

Heraf står landbruget for **221.000 m³**, de private for **51.000 m³**, og resten går til industrien.

Det er især industrien – herunder SkyClean – som trækker forbruget op.

Vi leverer vand via en særlig aftale gennem Smidstrup Vandværk.

2. Filterkapacitet og drift

Vi har fortsat fokus på vores filteranlæg.

Filterskyl kører i øjeblikket på tidsstyring, da mængdestyringen midlertidigt er sat i bero grundet en defekt styring. En ny styring fra X-automation er ved at blive installeret.

En analyse fra Silhorko viser, at vi kan rense ca. **60 m³ i timen**.

Det svarer nogenlunde til vores maksimale kapacitet. Vi plads til udvidelse - hvis nu det forbrug stiger.

I juli oversteg vores indvinding, udpumpningen, og der var sporadiske trykfald. Her blev nødforsyning til Hjørring afprøvet.

3. Energiforbrug og bæredygtighed

Vi har forbedret vores energieffektivitet markant.

Forbruget er faldet fra **0,642 til 0,544 kWh pr. m³**.

Samtidig har vores solceller produceret ca. **43.000 kWh**, hvilket både styrker økonomien og den grønne profil.

4. Vandtab i ledningsnettet

Vores vandtab ligger på **10 %**.

Vi havde forventet 6 -7 %. Vi leder efter en forklaring. Et kvalificeret gæt kan være at vi flere gange har haft benyttet os af nødforsyning fra Hjørring kommune i sommerperioden, som tidligere nævnt. Målere som er placeret her, og måler vores forbrug, og vi ved ikke om vi har i perioder leveret til Hjørring. Det er vi nu opmærksom på, og holder denne hypotese stik, forventes vandtabet at falde igen.

5. Teknik og styring

Vi har været udfordret af ændringer hos vores leverandør efter Xylems opkøb af JMK.

Support og overvågning er ophørt, og vi har derfor måttet finde nye løsninger.

Styringen af filterskyl har været en udfordring, men er nu løst med hjælp fra Ejgils EL Teknik, som har brugt en ældre PLC, til at styre filterskyl.

Samtidig har vi investeret i en ny, fremtidssikret styring fra X - automation baseret på Siemens PLC, hvor programfilen ikke er låst. Med denne styring er vi fremtidssikret mod alle mulige ønskede ændringer.

Vi har investeret i nye styringer til kildepladser, og det giver os fuld overvågning af flow, tryk, vandstand og adgangskontrol. Styringen er ved at blive implementeret og er allerede i drift.

Ny rammelov

Beredskabsplaner bliver obligatoriske for alle vandværker

Miljøminister Magnus Heunicke har fremsat lovforslag om ændringer til Miljøbeskyttelsesloven og Vandforsyningsloven, der gør beredskabsplaner, risikovurderinger og sikkerhedsforanstaltninger obligatoriske for alle danske vandværker. Ikke kun de store — men alle 2.300 almene vandværker.

Det betyder, at de mange hundrede frivilligt drevne vandværker, der hidtil ikke har haft lovkrav om beredskab, nu skal have styr på det.

Loven har 3 niveauer. Op til 200.000 m³ - og mellem 200.000 - 800.000 og så derover.

Vi afventer ny herom, som er varslet 1. juli.

6. Økonomi og finansiering

Vi har arbejdet målrettet med at sikre økonomisk råderum til kommende investeringer – bl.a. BNBO, ledningsfornyelse og ny kildeplads.

Vi har indhentet tilbud fra flere banker og valgt at samarbejde med bl.a. Jyske Bank, som har stillet en **kassekredit på 3 mio. kr.** til rådighed på fornuftige vilkår.

Vores lån i Kommune Kredit er omlagt til et fastforrentet lån over 40 år, med en rente på 2,87 % + 0,5% i garantistillelse fra kommunen.

med en rente på **2,87 % + 0,5 %**, hvilket giver ro og stabilitet i økonomien.

De nye budgetregler betyder, at vi med en investeringsplan må have et overskud på op til 500.000 kr., som kan bruges til kommende investeringer. Dette princip har vi dog endnu ikke nået at indarbejde i budgettet for 2026.

7. Nøddrift

Vi har 3 forbindelse til Hjørring kommune

Ved Løkkensvej

Ved Hæstrupvej

Drammen/Ilbro

Vi har etablere nødforsyningsaftale med betingelser, om levering af vand til Smidstrup og Børglum.

Black og Brown out - Nøddrift. Vandværket har en traktordrevet generator, med en aftale med Munkedal om at stille en traktor til rådighed.

Generatoren er for lille til en fuld dækning af vores effekt og vi forventer en forsat undersøgelse af en løsning der opfylder krav fra vores kunder.

Elselskabet har varslet at vi går en periode i møde, hvor der kan komme afbrydelser grundet et svagt net.

Vandværket ligger som en satellitstation, og vi er ikke en del af et ringnet, og det gør os særligt udsatte. Risici er lille, men aktuelt at tage aktion på.

Vi har endnu ikke taget hul på denne analyse, og hvilken løsning, som kan tilfredsstille vores kunders behov, men fx et automatisk startede nødstrømsanlæg ses på flere vandværker.

BNBO på høstvej

BNBO på høstvej, er vurderet til at kunne blive til et større erstatningsbeløb, grundet jordforholdene. Der er rigeligt med vand, med omkring 4-5 mg Nitrat.

Kildepladsen er forsynet fra kabelskab, der gør at de ikke kan nødforsynes fra vandværket.

Det har ført til at vi søger nye kildepladser, og her er udvalgt fredskoven på Rakkebyvej 114, hvor vi formoder at BNBO ligger inden for fredskov og §3 beskyttede jorde. Kildepladsen kan forsynes fra vandværket. Vi er i gang med at søge om indvindingstilladelse, og har fortaget en prøveboring.

NIRAS – vurdering af ny kildeplads (kort fortalt)

Analyserne viser, at vandet fra den nye boring minder meget om vores nuværende vand, men med et mindre indhold af nitrat på 7 mg/l. Det er alm. kendt at løvfald mv. forventes at kunne give et nitrat bidrag.

Niveauet er lavt og under grænseværdierne, og vi forventer at kunne måle et lavere niveau ved idriftsætningen.

Der er også fundet et pesticidstof (muligvis fra maling) i meget lav koncentration, som ikke giver anledning til bekymring. N,N-dimethylsulfamid, DMS, NIRAS vurderer, at boringen kan tages i brug.

Vandkvalitet

Vandkvaliteten generelt er rigtig god. Vi har 2 pesticider, under grænseværdien. Fra boring på høstvej en svampegift, *Bentazon*, der er aftagende. Og BAM eller Præfix i en af boringen på vandværket, også under grænseværdien.

Vi har ingen PFAS i vandet. Vi ingen glyphosat.

Vi har derved en meget god vandkvalitet. En god smag.

På et seminar, hørte jeg en kemiingeniør, vurdere den generelle vandkvalitet i Danmark, og tog man et gennemsnit af det danske vand, og sammenholdt det til en alm. æble fra købmanden, skulle man drikke 3 liter vand i 500 dage, i at indtage sammen mængde pesticider, som i et æble.

BNBO

Processen med at sikre vandværket omkring boringerne fortsætter.

Den første kendelse, som landinspektør DEFATO fremlagde, var vi usikre på, om indeholdt den korrekte erstatning. Det var derfor vores pligt at påklage afgørelsen. Den efterfølgende afgørelse fastsatte en højere erstatning, og herefter blev vi orienteret om fra kommunen, at den var overraskende høj. Erstatningen hævet fra 886.675 kr. til 1.115.650 kr.

Denne afgørelse har vi også valgt at påklage.

Det betyder, også at vi regnskabsmæssig skal håndtere dette beløb, som kan ses i regnskabet som fremlægges herefter.

Ved BNBO efter §24a ydes der erstatning til lodsejer, herunder eventuelt tillæg for driftsmæssige ulemper (arrondering). I praksis kan det medføre, at arealet justeres, så markdriften fortsat kan ske hensigtsmæssigt.

Indtil der foreligger en endelig afgørelse, skal beløbet forrentes fra den 19. marts 2025 med Nationalbankens diskonto.

Vi har bedt NIRAS om at overtage sagsbehandlingen, da det lovgivningsmæssigt nu er blevet mere komplekst.

Den afgørelse, der forventes til efteråret, vil fastlægge det endelige og korrekte erstatningsbeløb for alle parter.

Der er som aconto efter påbud af Hjørring Kommune betalt erstatning i forbindelse med 294.130 kr.

Habilitet i BNBO-sagen

I vores BNBO-sag er der spørgsmål om habilitet, da Jonas Risager er en del af bestyrelsen.

Jeg har derfor søgt juridisk bistand til håndteringen af dette. Der findes ikke specifik lovgivning på området, men der er en række praksisser for habilitet, som primært vedrører selve beslutningsprocessen.

I tilfælde hvor bestyrelsen ikke er enig, kan en suppleant indkaldes. Det har dog ikke været nødvendigt i denne sag.

Jeg håber, at min håndtering af habiliteten er sket på en måde, som alle parter kan være tilfredse med.

Afslutning

Hæstrup Vandværk er et veldrevet vandværk med styr på både drift og økonomi. Vi står over for vigtige beslutninger i de kommende år, men vi er godt rustet til fremtiden. Nye regnskabsregler tillader at vi gennem investeringsplanen, kan tillade et overskud på op til 500.000 kr. til planlagte udgifter, hvorved vi i mindre grad skal låne til planlagte investeringer.

Tak til bestyrelsen og vores samarbejdspartnere, lodsejere for et godt samarbejde i året, der er gået.

Poul Høgh